

Rosario Palomino

Montse Sarret i Joan Pau Batlle

«No em canviïs la llengua» és un grup de persones nades en diferents països del món unides per l'afany de voler viure plenament en català i de contribuir que no es perdi. Per sort, les xarxes socials s'han fet ressò de la crida que va fer Rosario Palomino —que es considera una catalana nascuda al Perú— per a reunir tothom qui comparteix aquests objectius i actualment tenen més de cinquanta-cinc vídeos de testimoniatges disponibles al canal de YouTube. Malgrat l'ampli ventall de procedència dels testimonis, cadascun reclama la mateixa cosa: que llurs interlocutors no canviïn de llengua, del català al castellà. Aquest grup de voluntaris s'ajunta, quan pot, per reivindicar que els catalans autòctons no els discriminin per llur fesomia, accent o pel que diuen els seus documents d'identitat, i que els catalans tenen el dret a viure completament en català. A més d'aquests membres, n'hi ha d'altres que aprenen català a l'estranger i participen en el grup mitjançant mostres de suport. Parlem, doncs, amb qui més bé coneix les activitats i l'actualitat d'aquesta entitat: Rosario Palomino.

M.S: Quant temps fa que dueu a terme aquest projecte?

R.P: Fa vint mesos, però tot va començar quan vaig començar a viure aquí, fa trenta anys, i deia: «No em canviïs la llengua; si no no l'aprendré mai.» Recupero

la frase en una botifarrada, quan m'adreço a la senyora que venia els tiquets, que atenia en català, i ella em contesta en castellà. De seguida la seva companya li va dir que no canviés de llengua perquè jo havia començat la conversa en català. Suposo que la senyora es va bloquejar, perquè em tornà a contestar en castellà, i la seva companya, que més tard es va presentar com a catalanoparlant nascuda a Colòmbia, li diu de no canviar de llengua, i una altra vegada em tornà a contestar en castellà, i és llavors quan li dic: «No em canviïs la llengua, home!» Vam riure una miqueta i alhora estàvem intentant entendre per què una persona que normalment parla català no podia fer-ho en aquell moment. Després vaig poder parlar amb la noia de Colòmbia, que em va explicar que li falta fluïdesa perquè, com que és nova aprenent de català, tothom canvia de llengua amb ella. Fa el que pot, però sovint, per qüestió de temps, ella també canvia cap al castellà i no practica el català com voldria.

M.S: És que has de tenir molta voluntat...

R.P: Exacte! En aquell moment, els dic: «Fem una foto, la penjarem a Twitter i demanarem que no ens canviïn la llengua.» Això és el principi de tot plegat, i va començar a tenir moltes repulades. Llavors vaig pensar que s'havia de crear un compte específic per a aquest assumpte perquè de seguida tenia molt suport i de gent molt diversa.

J.P.B: Llavors, quan s'esdevé que un interlocutor canvia de llengua, quin missatge creieu que reben els catalans nats a l'estranger? Creieu que perceben que el missatge és «no sou pas dels nostres» o que «la llengua útil és l'altra»? Com a grup, n'heu parlat?

R.P: Sí, n'hem parlat, i hem comprovat que, dins el procés d'adaptació, passem per diferents fases. Recordo que, fa molts anys, quan em canviaven la llengua, tornava a casa molt trista i em sentia molt discriminada. Notava que la meva aparença era un impediment per a poder-me adaptar amb tota normalitat. Sortosament, el fet de ser psicòloga em va permetre de fer un procés d'introspecció i ho vaig poder anar treballant. També, si llegeixes llibres d'història

de Catalunya, t'adones que és una conseqüència del colonialisme espanyol. Quan els autòctons canvien de llengua, ho fan per amabilitat, per facilitar-nos la vida i l'adaptació al país, curiosament. Per què? Perquè el missatge que han rebut durant més de tres segles és que realment la llengua dominant és el castellà i la llengua menys important és el català. Per tant, tots teniu el tic, massa sovint, de canviar de llengua. En aquest sentit, estic intentant fer una feina pedagògica amb els nostres companys perquè n'hi ha alguns que encara estan en aquesta fase de sentir-se ferits, perquè se senten discriminats. Doncs la feina és doble. D'una banda, conscienciem als autòctons de donar al català la importància que realment té i que siguin conscients que, quan canvien de llengua amb els nous, aquests se senten rebutjats.

M.S: Quan és el contrari.

R.P: Per això faig aquesta pedagogia amb els nous, de dir «no és rebuig, no és racisme, no és discriminació». Cal recordar que la història de Catalunya fa que sigui una cultura que sempre ha estat menystinguda i per això fan aquest canvi. S'ha perdut pel camí gent que volia aprendre el català i com que donava sentit negatiu a aquest canvi de llengua, no s'han esforçat més a parlar-lo.

J.P.B: Heu parlat de la importància de la llengua, i voldria saber, a parer vostre, quina és? Perquè hi ha autòctons que diuen que el més important és que ens entenguem, que ens puguem comunicar.

R.P: Però és que la comunicació —aquesta és l'errada dels autòctons— no és solament dir paraules que l'altre pugui entendre. Les paraules transmeten emocions i sentiments. Si no sabem interpretar la subjectivitat d'una llengua, no entendrem del tot el que ens vol dir una altra persona. Un bon exemple són els acudits. Si no entens els acudits d'una llengua, vol dir que no en tens un bon coneixement.

M.S: Les ironies, els matisos ...

R.P: Això mateix! Són importants i van més enllà de la literalitat.

M.S: Amb el que dèieu abans, de fer aquest pas de sentir-vos rebutjada a entendre que era un problema dels mateixos catalanoparlants, us va ajudar saber història de Catalunya? Ens heu reconegut com a poble oprimit?

R.P: Des del primer moment. Fa trenta anys que visc aquí. Aleshores hi havia gent que reia quan els

deia que vosaltres també sou una colònia d'Espanya. Evidentment, saber història ajuda. Em va ajudar, sobretot, a fer un paral·lelisme amb la meua cultura.

M.S: Amb el quítxua?

R.P: El meu poble ha patit un genocidi humà i cultural. Hem perdut moltes llengües. Així, al cap de ben poc, em vaig adonar que aquí passava exactament la mateixa cosa. Per això, fer el pas cap a la independència, ho vaig considerar un procés absolutament natural. És normal, quan un poble s'adona del que li estan fent i reconeix la seva pròpia història, s'ha de carregar d'arguments per a continuar la lluita dels seus avantpassats. Així, em reconcilio amb les meves arrels mitjançant la lluita per preservar el català. Veig que també hi ha aquest anhel de recuperació al Perú. Vaig llegir una notícia d'una pedagoga que va presentar la seva tesi doctoral en quítxua. És fantàstic, perquè el meu pare va néixer a la regió de Cuzco i va viure el menyspreu de la seva llengua. Només va parlar quítxua fins a dotze anys i d'una manera familiar. Tot això va fomentar el meu activisme per la llengua, però el fet determinant va ser quan un agent de policia em va agredir per parlar català. Va insistir que li havia de contestar en castellà i li vaig continuar contestant en català. Aquest incident va tenir conseqüències greus. Fou un cas de desobediència civil, sense ser-ne conscient, ja que no entenia per què havia de renunciar a parlar català en aquell moment si llavors ja considerava el català com la meua llengua.

M.S: Però ell no ho considerava així.

R.P: Exacte! Però lligat a això, vull fer un aclariment, i és que, per a mi, aquesta gent, encara que hagi nascut a Catalunya, no són catalans, perquè, si et consideres català, no vas en contra de la teua llengua i la teua cultura!

M.S: Llavors, l'error fou d'en Jordi Pujol, que va dir que era català tothom qui vivia i treballava a Catalunya? Crec que existeix l'anomenat autodi, perquè hi ha catalans de pares i avis catalans, amb cognoms ben catalans, que odien Catalunya

...

R.P: Però és perquè se senten espanyols ...

M.S: Sí, però no creieu que és regionalisme? Diuen: «Jo puc ser catalana regionalista i estimar Catalunya sotmesa a Espanya.» De gent així, n'hi ha molta. No sé si és filar massa prim dir que una colònia i un poble ocupat no són la mateixa cosa.

Una colònia és un lloc no gaire desenvolupat, on van els forasters a buscar matèries primeres i, en canvi, hem estat el motor de la península ibèrica i el que han fet és sotmetre'ns. No ens han vingut a industrialitzar, ni a civilitzar, ni a ajudar...

J.P.B: Bé, depèn. Perquè això de *no-desenvolupat* sempre és una consideració que fa l'ocupant.

R.P: Exactament!

J.P.B: I el dèficit fiscal, que no és colonialisme?

M.S: Sí, sens dubte.

R.P: A parer meu, el resultat és el mateix. Tant se val si en diem poble ocupat o colònia. Tant aquí com a Amèrica han perpetrat un genocidi cultural i humà. La diferència rau en uns quants milions de morts, però el resultat final és el mateix.

J.P.B: I això, com ens ha afectat? Heus ací una dita vostra: «Continuem pensant que estem envoltats de traïdors. Això és una característica catalana: passar de l'autocrítica a la flagel·lació.»

R.P: Sí, en efecte. Trobo que el procés de colonització de l'Estat espanyol sobre la nació catalana té les seves repercussions. Els autòctons tenen un nivell d'autoestima molt baixet. De fet, el primer d'octubre del 2017 passen dues coses. Per una banda, descobrim que tenim un Estat feixista al davant. Tothom pensava que Europa era democràtica i que consegüentment Espanya també ho era. No ens imaginàvem que era un país corcat en què no havia canviat res els darrers quaranta anys. I també descobrim que som un poble valent, malgrat que ens havien dit durant segles que érem covards. Ens havien avisat que podríem ser detinguts o rebre cops, i tothom va anar a protegir el dia anterior els punts de votació i hi vam romandre fins l'endemà, perquè volíem votar. Vam tenir un bany de realitat i ara sabem que serà difícil, perquè tenim un Estat contrari al davant, però ens hem adonat que som valents.

M.S: I ara tenim els joves. On eren, abans?

R.P: Aquells joves ja hi eren fa tres anys, perquè són els joves que hem anat educant democràticament, que han viscut tot aquest procés i que ja n'estan fins al capdamunt. Són els nens que s'han fet grans

i hem de donar-los el nostre suport, perquè precisament l'Estat espanyol esperava i desitjava que no hi hagués cap relleu generacional.

J.P.B: Però, el relleu, el tenim a nivell lingüístic també? Ho preguntí perquè les enquestes d'usos lingüístics indiquen que, durant les estones d'èsbargiment escolar, predomina el castellà entre parlants joves.

R.P: Al cap d'un parell de setmanes d'haver muntat això, arran de les primers reaccions, em vaig adonar que m'esperava una feina molt important i molt llarga. La llengua és la columna vertebral de la nació catalana. A veure si, de camí cap a l'Estat, perdem la nació.

M.S: Sí! Com a Irlanda.

R.P: Per això és tan important la nostra feina. D'una banda, els catalans d'arreu, que és com m'agrada anomenar-nos, no sols protegim la llengua sinó que desmuntem les calúmnies dels partits que diuen que els catalans amb vuit cognoms catalans rebutgen els nous. Això és fals! Els qui venim de fora desmuntem el seu discurs. «Catalunya, terra d'acolliment» és una frase plena de contingut. Hi ha un procés de reciprocitat que existeix en aquestes situacions. Quan reps respecte i estimació, ho tornes al lloc que t'acull. Si no m'hagués sentit com a casa, com a la meua terra d'origen, no me l'estaria jugant per Catalunya.

M.S: Et volíem preguntar: com reacciona la gent normal i corrent, quan li demanes que no canviï de llengua?

R.P: Quan vaig anar a fer l'ofrena al monument de Rafel Casanovas, l'any 2019, estava tot blocat i feia una hora que feia voltes per accedir a la zona. Parlo amb un agent dels Mossos d'Esquadra, que primer em contesta en català, però després es gira i veu la meua cara. Llavors em contesta en castellà, i li dic: «No em canviïs la llengua.» Em mira i em demana: «T'he canviat de llengua?», i li responc que sí. Em va mirar disgustat i va continuar la conversa en català.

M.S: Hi ha reaccions molt maques, però n'hi ha hagut d'altres que no ho eren tant?

R.P: Sí, amb alguns taxistes nascuts fora de l'Estat espanyol que al cap de vint anys de viure aquí només parlen castellà. Jo sempre miro d'explicar les raons per a aprendre i parlar català, però un d'ells, pakistanès, em va dir: «Amb el castellà ja vaig bé.»

M.S: Però és que allà marginen el panjabi i l'urdú és una llengua imposada. Llavors veuen el català com el panjabi, o el quítxua, i l'urdú com el castellà i quan vénen aquí repeteixen el patró.

R.P: Vaig tenir el mateix tipus de conversa amb un taxista que parlava rus, però que em va deixar ben clar que era ucraïnès. I li vaig dir que, si les coses eren com deia que eren, no entenien com era que no fes costat als catalans. Perquè, a la llengua ucraïnesa, li passa el mateix que a la catalana.

M.S: Els catalanoparlants de primera llengua et donen excuses, a vegades, quan els dius: «No em canviïs la llengua?»

R.P: Sí. Va ser molt graciós quan van venir a filmar-nos, perquè la càmera tenia el logotip de TV3 i tothom ens parlava català fins que vaig proposar de parlar amb unes senyores que ja coneixíem precisament pel fet de parlar-nos sempre en castellà. Una va admetre que canviar de llengua era mal fet. Era graciósíssim, perquè m'ho va argumentar en castellà i així em tornava a canviar la llengua per enèsima vegada. Elles eren conscients que canviaven de llengua, però es justificaven amb l'argument que el seu interlocutor sabia castellà. En aquell moment vaig demanar com ho sabien. Per la meua cara? Això no és cap garantia de res. Vaig posar com a exemple una companya romanesa del grup que no sap castellà. Això va fer que aquestes senyores rumiessin una mica, perquè una constant entre gent que canvia de llengua és que ho fan per educació. Però, en realitat, és per una educació malentesa. Pensem-hi: si jo comencés una conversa en català i vosaltres em responguéssiu en castellà, això seria tot el contrari; seria mala educació. Els vaig dir això i llavors van reflexionar una estona. La realitat és complexa i, precisament, com que tot va molt de pressa i a més a més tenim una baixa autoestima cultural, massa sovint acceptem el discurs porfidiós de l'Estat espanyol i, quan gosem reivindicar l'ús de la nostra llengua, automàticament ens diuen «supremacistes», etc. En aquest context d'aconseguir associar la nostra lluita per protegir la nostra llengua amb una mena d'imposició, algú podria dubtar de la legitimitat de mantenir-se ferm en l'ús del català. De fet, els darrers quatre anys, Ciutadans ha propagat aquest mateix discurs cada dia. Si l'autoestima no fa figa, poden dir missa, perquè saps qui ets i saps el que defenses. Ara bé, si tens l'autoestima ferida, acceptes de seguida la manera com els altres t'han definit.

M.S: Llavors, pel que fa als mitjans de comunicació, no trobes que TV3 fomenta aquest hàbit de canviar la llengua? Si ho mires bé, fomenta

el canvi de llengua al castellà, no solament quan entrevisten un jugador de futbol com Messi, no. Ara ja és tot el dia. Per exemple, fan venir experts per a parlar de qualsevol cosa i no tenen en compte que sàpiguen expressar-se en català.

R.P: A més a més, en els programes que he vist, hi ha un lleu intent de parodiar els catalanoparlants nascuts en altres països. Volen fer brometes d'una manera simpàtica, però em recorda el títol d'una de les entrevistes que ens van fer. Deia: «Els *guiris* volem viure en català.»

M.S: Però, per a mi, no series una *guiri*. Ho seria més aviat un turista.

R.P: Això mateix! Primer de tot, la paraula està mal utilitzada i, a més, és una menysvaloració. Fan aquestes coses amb l'afany de ser originals o simpàtics, i no crec que sigui amb mala intenció, però s'equivoquen.

M.S: Creus que, per a alguna gent vinguda de fora, que TV3 faci això, pot afavorir que acceptin Catalunya?

R.P: De cap manera! El fet que TV3 o Catalunya Ràdio s'estiguin enfonsant en un mar de castellà, només demostra que o bé hi ha por o bé hi ha el desig de no tenir alguns partits polítics en contra. En tot cas, és el resultat del moment convuls que vivim políticament, de les pressions, de la por al tancament. Si volem escoltar una emissora en castellà, tenim més de vuit-cents canals en castellà a la nostra disposició. Per als qui volem aprendre el català, és la cosa més perjudicial que puguin fer. Quan aprens una llengua, no estàs ni avesada ni preparada per a fer la gimnàstica mental que implica canviar de llengua de sobte, fins i tot en mitja oració.

M.S: Ara imagina't com deu ser per als catalans de la Catalunya del Nord, que molts només saben català i francès. Ell n'és un. Miren TV3 o no la miren?

J.P.B: No la miren d'habitud. És a dir, que a més de la dificultat lingüística a causa de les intervencions en castellà, o de vegades de la qualitat del català, hi ha la dificultat d'interessar-se per programes i telenotícies amb tots els referents espanyols. Si de cas, miren els documentals o programes que tenen poca probabilitat d'estar claferts de castellà.

R.P: Precisament, Aleix Renyé que, sempre que pot, participa en els nostres actes, va explicar una

anècdota, una cosa que li va dir el seu fill de deu anys. Li va preguntar: «Si nosaltres som catalans, per què ens parlen en castellà?» Tenia tota la raó.

M.S: Tornant als resultats de les enquestes d'usos lingüístics, volia saber si, com a col·lectiu, teniu informació de què passa a les escoles. Vull dir, no solament les de secundària sinó les de primària. Si arriba un nen rus, quina llengua sentirà?

R.P: Desgraciadament, i dic desgraciadament per la preocupació, la por també ha entrat a les escoles. De fet, a l'escola del meu fill, que té catorze anys, l'endemà del primer d'octubre, que era un dilluns, el subdelegat del govern espanyol va prohibir que parlessin del que havia passat.

J.P.B: Llavors, si el problema és tan complex, si no sembla ser un problema només de consciència lingüística, ans de consciència nacional, en general, com ens en sortirem?

R.P: El problema és complex, senzillament perquè tot passa tan de pressa que no som conscients que hem de cuidar la llengua o es desmuntarà la nació. Ara bé, ha tingut tan bon acolliment la nostra campanya que sóc optimista. És a dir que, en la mesura en què nosaltres fem reflexionar la gent, la gent

està disposada a pensar-hi, sobretot quan oferim arguments en positiu. I també perquè la llengua ens iguala. No hi ha catalans de primera i segona. Quan tothom està barrejat i parlem tots la mateixa llengua, llavors estem units, agermanats i igualats. Si els autòctons no haguessin volgut compartir la seva llengua amb els nouvinguts, ara mateix hi hauria dos pobles paral·lels que viurien dues realitats totalment desconnectades. És per això que els feixistes —jo no els dic unionistes, ja que un unionista no és un antidemòcrata; en canvi, aquests no respecten ni tan sols els procediments democràtics: són feixistes— ataquen la llengua catalana. No volen que els nouvinguts aprenguin el català perquè això ens uneix, sigui quina sigui la nostra procedència.

M.S: I això salvaria la nació.

R.P: Exacte! I és per això que constantment inventen calúmnies, com ara la pel·lícula *Ocho apellidos catalanes*. Fa molta ràbia, perquè l'independentisme no ha radicat mai en el nacionalisme ètnic. L'independentisme és absolutament plural i divers i no cerca d'implementar un pensament únic. Vol que tots ens sentim identificats amb Catalunya, que progressem plegats i respectant les arrels, la llengua materna, els trets diferencials i les afeccions de cadascú. No mira d'homogeneïtzar res, cosa que sí que passa a l'Estat espanyol, que té un projecte que és l'adhesió a un pensament únic. La nostra idea és per a fer que progressi tothom, i és compatible amb la idea que cadascú pugui vetllar per la seva llengua. N'hi ha d'altres, de llengües estrangeres, no solament el castellà.

J.P.B: A Barcelona, n'hi ha més de tres-centes.

R.P: Exactament!

M.S: I la llengua comuna seria el català. Però això no els agrada perquè voldrien que la llengua comuna fos el castellà.

R.P: Exacte!

M.S: És una guerra entre les dues llengües per veure quina és la llengua comuna, i de moment guanya el castellà. A molta gent ens preocupa el tant per cent de catalanòfons que tenim el català com a primera llengua. I volíem saber: com ho percebeu o, com ho perceps, tu? És possible aprendre el català amb els catalanòfons que trobeu pel carrer? Perquè no n'hi ha gaires...

R.P: Crec que, segons la zona, sí. Considero que és una qüestió de corresponsabilitat a mitges. És a

dir, el nouvingut ha d'insistir a reivindicar el seu dret a voler aprendre la llengua catalana, com jo quan fa trenta anys deia: «No em canviïs la llengua; si no, no l'aprendré mai.» Em recorda la piulada d'un noi que deia: «Compto quatre anys fent el préssec. Avui, quan he conegut el vostre compte de Twitter, m'he conscienciat i he anat a parlar amb el noi d'aspecte xinès de la cantonada, a qui m'adreçava en castellà sempre, i resulta que parla un català perfecte! Moltes gràcies per conscienciar-me!» I, d'aquests tipus de missatges d'agraïment, en tinc molts, però aquest el valoro molt positivament perquè aquest xicot feia quatre anys que canviava de llengua i d'ara endavant no ho farà. Per tant, estic molt esperançada, perquè els testimoniatges de primera mà, de gent del carrer —corresponsables com tots nosaltres que el català ha de ser protegit, defensat i parlat— em diuen que estem recuperant catalanoparlants. No tinc cap forma d'avaluar-ho; però, si sabéssim les dades i fossin positives —i crec que ho serien—, em sembla que això ens donaria un nou impuls per a continuar amb més intensitat. De fet, quan en Toni Albà, en el primer acte nostre, ens va dir: «Sou el motor», li vaig respondre que som tots el motor, perquè tots som activistes de la llengua, tots som corresponsables que el català es continuï parlant, i de mica en mica ens farem responsables de vetllar per un bon ús de la llengua. Sóc ben conscient que cometo castellanismes, encara que tingui el nivell C, i crec que hauré de fer un curset, perquè faig errades i no m'agrada. M'agrada parlar bé la llengua, però als nous aprenents de la llengua els encoratjo a parlar el català encara que no tinguin un català del tot genuí; l'important és que el parlin.

M.S: Creus assimilable tota la gent que ha vingut d'ençà de l'any dos mil?

R.P: Totalment!

M.S: Pensa que l'any que va néixer ma mare, aquí només hi havia un deu per cent de gent que no parlava català. Quan vaig néixer jo, a mitjans dels anys seixanta, els catalanoparlants érem un cinquanta per cent. Ara som un trenta-cinc per cent. Com convertim el català en llengua comuna? Tu creus que ho farem?

R.P: Totalment! Perquè quan estimes una cosa, això es transmet.

M.S: Però es transmet al mateix ritme que l'increment demogràfic? És a dir, que si el dia que els catalanoparlants de llengua materna arribem a representar un vint per cent de la societat, encara que hi afegim els qui, com vosaltres, hauran

adoptat el català, serem minoria.

R.P: Et demostraré el meu optimisme amb un exemple. Quan vaig arribar aquí, fa trenta anys, era un tabú parlar de la independència de Catalunya. En parlaven quatre gats. Mira on som ara. Us imaginàveu, fa trenta anys, que estaríem ara mateix així?.

M.S: De cap manera. Estava molt desenganyada.

R.P: Ara aplica això a l'ús del català. S'ha de contagiar. En resposta a la pregunta que em demanava per la reacció dels autòctons, he rebut moltes felicitacions i agraïments per parlar català. I això em compensa de totes les vegades que no entenia per què em canviaven la llengua. A més, el català és atractiu. Hi ha qui diu que el francès és la llengua més dolça i elegant, però jo veig el català tan dolç o elegant com el francès. És una llengua preciosa! S'ajunten dues coses. D'una banda, els qui venim aquí ens sentim acollits, respectats, ben tractats i a més la llengua és bonica. Això convida molt a parlar-la. Ara bé, si vosaltres, els autòctons, no doneu a la vostra llengua la importància que hauria de tenir, el missatge que envieu és «no cal parlar la meua llengua, perquè no serveix de res».

M.S: I qui no la vulgui parlar, per què deu ser?

R.P: Recorda que les persones tendeixen a canviar la forma de pensar, és un procés. El procés sempre és més llarg amb els monolingües, siguin monolingües xinesos, anglòfons o castellanoparlants. Aquest tipus de persona s'ha criat amb una sola estructura lingüística i això vol dir que només han mirat el món d'una manera. Jo confio en el tarannà català perquè convida a conèixer-vos i a conèixer la cultura catalana. Teniu moltes virtuts! Qui no senti aquesta atracció envers la

llengua catalana pot ser perquè té prejudicis personals que li fan pensar que no és capaç d'aprendre nous idiomes, o bé té un prejudici polític que li impedeix voler aprendre el català. Però trobareu com més va més gent que té ganes de viure plenament en català. I ara, precisament, n'hi haurà més per simpatia a la lluita per la independència, perquè veuen que anem contra un estat antidemocràtic.

M.S: A nosaltres, els autòctons, també va bé de pensar-hi. Gràcies per l'entrevista!